

đang cố tìm cách chi phối những suy nghĩ của mình), quý vị nên đưa em đi khám bác sĩ ngay thay vì chờ đợi với hy vọng triệu chứng này sẽ "tự nhiên" hết. Càng khám phá và trị bệnh sớm chừng nào, càng dễ có hy vọng thành công chừng đó.

Muốn có thêm chi tiết về chứng tâm thần phân liệt, hoặc muốn liên lạc với một nhân viên chuyên môn về bệnh tâm thần người Việt, xin quý vị liên lạc với Trung Tâm Chuyên Môn Về Bệnh Tâm Thần (Transcultural Mental Health Centre), số điện thoại 9840 3800, hay 1800 648 9111 (miễn phí). Hội Ái Hữu Bệnh Nhân Chứng Tâm Thần Phân Liệt (The Schizophrenia Fellowship) sẵn sàng hướng dẫn và giúp đỡ những bệnh nhân và gia đình có người bị chứng bệnh nói trên. Muốn liên lạc với hội, xin quý vị gọi điện thoại số (02) 9878 2053.

Vietnamese
17 May 1999

Địa chỉ và số điện thoại tại các nơi nêu trên hoàn toàn chính xác trong lúc bài này được viết. Tuy nhiên vì các chi tiết này thường thay đổi, muốn cho chắc chắn xin quý vị xem lại trong niên giám điện thoại.

Bệnh tâm thần
Why people with schizophrenia
need your support

Bệnh tâm thần

Why people with schizophrenia need your support

Mới mười bảy tuổi, nhưng Tùng bị bệnh tiểu đường, một chứng bệnh gây ra do sự mất cân bằng của các loại hóa chất ở tụy tạng và ngày nào em cũng phải dùng thuốc để giữ cho căn bệnh khỏi nặng hơn. Nhưng bệnh tiểu đường không gây phiền toái cho Tùng như căn bệnh của Vân, một thiếu nữ 18 tuổi khác và Tùng vẫn đi chơi và vui hưởng những niềm vui của tuổi trẻ với bạn bè. Nhưng như đã nói, trường hợp của Tùng khác với trường hợp của Vân. Cách đây hai năm, bác sĩ khám phá ra Vân bị một chứng bệnh cũng có nguyên nhân là sự mất cân bằng của các hóa chất ở một cơ quan nội tạng khác. Nhưng Vân lại bị bạn bè xa tránh.

Sự khác biệt giữa hai em thiếu niên này là Vân bị ảnh hưởng của sự thiếu cân bằng của các hóa chất ở óc. Em bị chứng tâm thần phân liệt (schizophrenia), một chứng rối loạn tâm thần khiến cho người bệnh hoang mang, lẩn lộn. Ngoài ra, họ còn có thể có ảo giác, nghĩa là nghe và thấy những gì mà người khác "không nghe, không thấy". Bạn của Vân nói em có vẻ "kỳ quặc" hay bị "ma ám".

Điểm đặc biệt của câu chuyện nói trên cho thấy xã hội thường đối xử với con những người bị chứng tâm thần phân liệt khác với những bệnh nhân của các chứng bệnh khác thí dụ như tiểu đường hay tim, dù rằng nguyên nhân của cả ba chứng bệnh vừa kể đều là do những rối loạn về sinh lý. Hơn nữa, dù con số những người bị chứng tâm thần phân liệt thuộc mọi sắc dân và thành phần trong xã hội chiếm khoảng từ một đến hai phần trăm toàn thể dân số Úc, nhiều người vẫn chưa thực sự hiểu rõ chứng bệnh này. Vẫn ít người biết rằng chứng tâm thần phân liệt có thể trị được và người bệnh vẫn có thể sống bình thường, đi làm, lập gia đình và sinh con, đẻ cái như mọi người; và vẫn còn nhiều quan niệm sai lầm về chứng bệnh nói trên.

Vẫn có nhiều người tin chứng tâm thần phân liệt là hình phạt của Thượng Đế, hoặc người bệnh bị ma hành, quỉ ám. Cũng có người tin rằng người bị chứng tâm thần phân liệt có hai bản ngã (hay hai con người hay hai cá tính trong một thân xác) hoặc người bệnh bị điên khùng. Cũng có nhiều người tin người bệnh có tánh hung dữ, ưa đập phá. Nhưng sự thật là nếu được chữa trị đúng mức, người bệnh vẫn xử sự bình thường như mọi người. Chỉ có một thiểu số không được chữa trị đúng mức, có thể trở thành hung bạo, đặc biệt là nếu họ uống rượu hay sử dụng các loại ma túy khác.

Nhờ được chẩn bệnh và chữa trị sớm, bệnh tình của Vân không bộc phát. Các loại thuốc để tạtị chứng tâm thần phân liệt (không gây nghiện) chỉ nhằm điều chỉnh lượng hóa chất gây ra chứng rối loạn này, và Vân không có những triệu chứng mà bạn bè gọi là "khùng". Vì tâm trí bị hoang mang, Vân có thể nói những câu vô nghĩa hay tin vào những điều hoang tưởng; chẳng hạn, có lần cô cứ nghĩ là mình bị ai đó theo dõi với ý đồ mưu hại. Dần dần bạn bè của Vân hiểu rõ hơn về chứng bệnh, họ trở lại tiếp tục giao du với cô như bình thường.

Dù cho đến nay vẫn chưa có thuốc nào trị dứt chứng tâm thần phân liệt, nhưng các loại thuốc dùng hiện nay có thể giúp người bệnh tiếp tục sống bình thường. Nhưng ngoài thuốc men ra, những bệnh nhân của chứng tâm thần phân liệt sẽ thấy vui vẻ, "bình thường" hơn, nếu những người chung quanh không nhìn họ bằng cặp mắt "lạ lùng". Giống như mọi thành viên khác trong xã hội, họ muốn được mọi người chấp nhận.

Dù ở bất cứ tuổi nào cũng có thể mắc phải chứng bệnh nói trên. Nhưng thông thường bệnh bộc phát trong khoảng tuổi từ 15 đến 25. Nếu một em nào đó có những triệu chứng giống như Vân hoặc tự nhiên xa tránh bạn bè hay những người trong gia đình, hoặc tin ở những chuyện "kỳ quặc" (thí dụ: có người nào đó trên TV đang muốn liên lạc với mình hoặc có ai đó